

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมะ เพราะธรรมะเป็นเรื่องของนามธรรม ธรรมะเป็นนามธรรม ทุกคนเลยเข้าใจว่าเป็นนามธรรม พิสูจน์สิ่งใดไม่ได้ แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นนามธรรม แต่มีหลักเกณฑ์ไฉน คำว่า “มีหลักเกณฑ์” เห็นไหม เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่แหวน

เวลาหลวงปู่แหวนท่านพูดจบขึ้นมาท่านบอกว่า “มหา มีสิ่งใดให้คำंनाมา”

แต่หลวงตาบอก “ไม่หรรอกครับ ผมหาฟังเทศน์อย่างนี้แหละครับ”

ผมหาฟังของอย่างนี้เพราะมันมีหลักเกณฑ์ หลักเกณฑ์เพราะอะไร หลักเกณฑ์เพราะมันมีในใจของหลวงตา เพราะหลวงตาท่านมีคุณธรรมในหัวใจของท่าน ท่านถึงฟังธรรมะของหลวงปู่แหวนออกใจ แต่ท่านบอกเวลาคนไปหาหลวงปู่แหวนเขาจะไปเอา “เราสู้ๆ” คือจะไปเอาวัตถุไฉน จะไปเอาวัตถุ เอาสิ่งของ เอาต่างๆ

นี่ก็เหมือนกัน ฟังธรรมๆ ธรรมะเป็นนามธรรมๆ นามธรรมจนไม่มีสิ่งใดที่จับต้องได้เลย หรือ...มี จับต้องได้ชัดเจนด้วย เราบอกว่าสิ่งต่างๆ เป็นอนิจจัง วัตถุเป็นอนิจจัง แต่ความรู้สึกนึกคิดมันเป็นอนิจจังไหม

ความรู้สึกเรามันเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าวัตถุอีก ถ้ามันเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าวัตถุ วัตถุเราจะเห็นมันได้ วัตถุ สิ่งใดมันมีอยู่ มันแปรสภาพ วัตถุสิ่งใดคงที่บ้าง มันไม่คงที่หรรอก แต่ความคิดเราล่ะ ความคิดเรามันเปลี่ยนแปลงมากกว่าอีก เปลี่ยนแปลงเร็วกว่าอีก แต่ความเปลี่ยนแปลงขนาดนั้น สิ่งที่เปลี่ยนแปลงแล้วมันเหลืออะไรล่ะ ถ้ามันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว มันจบไปแล้ว มันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว มันคิดจบไปแล้วมันควรจะจบสิ ทำไมมันเปลี่ยนแปลงไปแล้วเดี๋ยวมันเกิดขึ้นมาใหม่อีกล่ะ นี่มันเกิดขึ้นมาเป็นนามธรรม แล้วคนที่รู้เท่ารู้ทันมันจะจัดการเรื่องอย่างนี้ได้ ฟังธรรมๆ เพื่อหัวใจของเราเนาะ

ฉะนั้น สิ่งที่มีโยมมีน้ำใจ คนที่มีศรัทธามีความเชื่อ คนมาทำบุญกุศล น้ำใจนั้นมีค่าและยิ่งใหญ่ยิ่งนัก สิ่งที่มีเจตนา มา สิ่งนั้นมีค่ามากแล้ว ถ้าจิตใจของคนที่สูงส่งพัฒนาขึ้นมาแล้ว เราแสดงออกด้วยน้ำใจของเรา ถ้าเราแสดงออกด้วยน้ำใจของเราด้วยเป็นวัตถุคืออาหาร สิ่งที่เรามีคุณค่าเราถวายแล้ว สิ่งนั้นเราได้แสดงน้ำใจของเราแล้ว นี่สิ่งที่แสดงน้ำใจจะ

วัตถุ ฐิติ คลังสินค้าๆ เขาต้องมีการบริหารจัดการของเขา คนที่เขาทำการค้าแล้วต้นทุนเขาสูง ระบบการจัดการของเขาไม่ดี ต้นทุนเขาสูงขึ้นมา เขาไปแข่งขันกับคนอื่นไม่ได้ เห็นไหม วัตถุมันเก็บยาก สิ่งที่เราหามาเป็นวัตถุแล้ว เพราะอะไร เพราะร่างกายมันต้องการอาหาร ร่างกายธาตุ ๔ ต้องการอาหารอยู่แล้ว อาหารของกายนี้ต้องการอยู่แล้ว เพราะสิ่งที่ดำรงชีวิตมันต้องมีอาหาร ๔

อาหารของวิญญาณาหาร อาหารของความคิดมันเป็นเรื่องเทวดา อินทร์ พรหม เป็นทิพย์ๆ มันเป็นทิพย์ แต่ของเราถ้าอาหารเป็นทิพย์เราก็นึกเองก็ได้ๆ อารมณ์ก็นึกได้ อารมณ์มันเป็นพิษ สิ่งที่เป็นพิษขึ้นมา มันนึกมามันก็เผาผลาญ แต่เขามีบุญกุศลของเขา เขาเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เขากินอาหารที่เป็นทิพย์ วิญญาณาหาร ของที่เป็นทิพย์ๆ มันเสร็จมา สำเร็จรูปมานั้นมันเป็นทิพย์ แต่อารมณ์ของเรามันมีแต่สารพิษ มันมีแต่กรรมมันกัลดกร่อน ถ้ากัลดกร่อน ยิ่งคิดมันก็ยิ่งทุกข์ ถ้ายิ่งทุกข์ เห็นไหม

คนเราเกิดมามีกายกับใจ ถ้ามีกายกับใจ หัวใจนี้ยิ่งใหญ่ยิ่งนัก หัวใจนี้ยิ่งใหญ่ยิ่งนักเพราะหัวใจปฏิสนธิ ปฏิสนธิในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะถึงมีกำเนิด แล้วถ้าไม่ปฏิสนธิมันอยู่ไหนล่ะ ถ้าไม่ปฏิสนธิมันก็อยู่ในวิญญาณะ อยู่ในวิญญาณะคือมันอยู่บนพรหม อยู่บนเทวดา อยู่ในนรก อเวจี มันก็เวียนว่ายตายเกิดไปประสามัน เพราะอะไร เพราะมันอยู่ที่เวรกรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เชื่อกกรรมๆ

กรรมคือการกระทำ เพราะเราเกิดมาเป็นคนมันต้องมีอาหาร ๔ เกิดเป็นพรหมมีผัสสาหาร เป็นเทวดามีวิญญาณาหาร เกิดเป็นมนุษย์ กวพิงการาหาร กับสัตว์เดรัจฉานที่มันต้องกินกันเป็นคำข้าว นรกอเวจี แล้วมโนสัญเจตนาหาร มโนวิญญาณะปิ นิพพิทุติ มโนสมมุตเสปิ นิพพิทุติ เห็นไหม มโนก็ทำลาย ทำลายหมดแล้ว พระอรหันต์ทำลายมโน ทำลายตัวตน ทำลายทิฐิมานะ ทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลายสิ่งที่มีอยู่ มันถึงไม่มีอยู่ใจ พระอรหันต์ถึงไม่มี

จิต ถ้ามีจิตคือมีตัวตน มีตัวตนก็เลสมันก็ครอบงำไป มโนสัญญาเจตนาหาร เทวดา อินทร์ พรหม
ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ คือว่าไม่มีฯ พระอรหันต์หมดแล้ว

มโนเจตนา มโนเจตนาตั้งมโนขึ้นมา ตั้งความรู้สึกขึ้นมาเพื่อจะสมมุติเสียกัน เวลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอนุโมทนากับหลวงปู่มันเขาก็ตกใจ “โอ๊ย! พระอรหันต์หมดไป
แล้วมันมาอย่างไร”

พระอรหันต์หมดไปแล้วหมดอย่างไร ก็หมดแบบเรา หมดวิทยาศาสตร์ไร หมดแบบวัตถุ
ไร ทุบมันทิ้งไร ทุบมันทิ้งแล้วมันก็ไม่มีไร ทุบมันทิ้งมันก็ยังคิดได้นะ

แต่ถ้าน้ำใจของเรายิ่งใหญ่ขึ้น คนที่เป็นพาลเขาบอกว่า “น้ำใจยิ่งใหญ่ขึ้นก็เลิกเอาสิ ไม่
ต้องกินข้าว วัตถุไม่ต้องเอามาเลย” นั่นนะคนพาล คิดแบบพาล คิดแบบพาลว่า “น้ำใจยิ่งใหญ่ก็
เอาแต่น้ำใจต่อกันสิ ไม่ต้องเอาอะไรเลย ก็มีแต่ความรู้สึกที่ดีๆ ต่อกัน”

ความรู้สึกที่ดีๆ ต่อกัน สิ่งนั้นดี มโนกรรม ถ้าไม่มีมโนกรรมมันจะเกิดคุณงามความดีมา
ได้อย่างไร สิ่งใดที่เกิดขึ้นมามนุษย์สร้างทั้งนั้นแหละ สิ่งที่เราไปเที่ยวทัศนศึกษาในโลกนี้มนุษย์
สร้างทั้งนั้นแหละ สร้างมาจากมือทั้งนั้นแหละ กรรมชาติเกิดจากมือของกรรมกร อยู่ที่คนมาหา
นี้มันเกิดมาจากมนุษย์

แล้วถ้าสังขรรملة สังขรรملةมันเกิดมาจากไหน ถ้าเกิดมาจากไหน ในเมื่อเราเกิดมา เรา
เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์มีธาตุ ๔ และ ขันธ์ ๕ มีกายกับใจเราก็ต้องมีอาหารเลี้ยงดูมา ต้นไม้
มันยังมีสารอาหารของมัน ต้องดูสารอาหารของมัน มันถึงจะโตขึ้นมา มนุษย์โตขึ้นมาเพราะกิน
นมแม่

กินนมแม่สำคัญมากนะ กินนมแม่ ถ้าเป็นประสาเราบอกว่ากินเลือดของแม่ มันกลั่นมา
จากเลือด เวลากินนมแม่นี้กินเลือดของแม่ ถ้ากินเลือดของแม่แล้วมาค้าศาสนา เวลาบวช เห็น
ใหม่ เวลาลูกมาบวชทำไมพ่อแม่ได้บุญล่ะ? ก็เอาเลือดเนื้อเชื้อไขมาบวชไง เอาเลือดเนื้อเชื้อไข
ของเขามาค้าศาสนาไป พ่อแม่ถึงได้บุญ ๑๖ กัป ๑๖ กัป เอาลูกมาบวช ลูกเป็นญาติกับศาสนา
เพราะลูกเราบวชเป็นพระ ลูกเราเป็นพระ เราเป็นญาติกับศาสนาไป เพราะลูกเราก็เป็นพระ เราก็
คิดถึงพระๆ

บวชเป็นพระมา บวชเป็นพระขึ้นมาได้อย่างไร? บวชเป็นพระด้วยญัตติจตุตถกรรม เป็นวินัย วินัยพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ นี่เป็นกรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติไว้ กลับมาเป็นสากยบุตรพุทธชิโนรส เป็นญาติกับพระพุทธเจ้า

มันถึงว่า เวลาเติบโตมาต้องมีอาหาร คนเกิดมาต้องมีอาหาร มันไม่ใช่คนเช่า เห็นไหม ชื่อสัตว์ ชื่อเช่า เวลาชื่อ แหม! ศึกษาธรรมมาแล้ว แหม! เป็นคนดี ชื่อ...ชื่อบื้อ กิเลสมันลุ่มหัวเล่น ยังปฏิบัติธรรมอยู่นะ “โอ๊ย! ฉันทักปฏิบัตินะ” กิเลสมันลุ่มหัว นี่ชื่อ ชื่อเช่าใช้ไม่ได้

ชื่อสัตว์สุจริต ชื่อมีสติปัญญา เราต้องมีสติปัญญาของเรา ถ้าเรามีสติปัญญา เกิดมาเรื่องอาหาร บังคับเครื่องอาศัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดูพระบวชสิ จะเป็นญาติกับศาสนาแล้วยังบอกบังคับ ๔ นะ บาตร นี่บาตรของใคร อามะ ภัณฑะ ของผมครับ บาตรนี่คืออาหาร บิณฑบาตเลี้ยงชีพ นี่ผ้าไตรจีวรของใคร ของผมครับ ไม่ได้ขี้มโครมา ไม่ได้ขี้โครมา ของผมครับ ต้องสะอาดบริสุทธิ์ไง อามะ ภัณฑะ คือของผมครับ อามะ ภัณฑะ เห็นไหม

บวชมาก็มีอาหาร มีเครื่องนุ่งห่ม รุกขมูลเสนา อยู่เรือนว่าง ที่อยู่อาศัย น้ำมูตรคูด น้ำมูตรน้ำคูด น้ำหมักคองเป็นยารักษาโรค บังคับ ๔ พระพุทธเจ้าไม่ได้ปฏิเสธ พระพุทธเจ้าให้แสวงหา แต่แสวงหาด้วยความชอบธรรม

โยมแสวงหามาเพื่อชีวิตนะ โยมก็ทำหน้าที่การงานกัน พระบวชมาแล้วพระก็ต้องมีงานนะ งานของพระงาน ๒ ชั้น งานหนึ่งคือรักษาชีวิตนี้ไว้ เลี้ยงชีพด้วยปัสเส่ง เราเป็นชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา อุบาสก-อุบาสิกา ก็อยากได้บุญกุศลใช่ไหม เรามีหน้าที่การงานของเราใช่ไหม เข้าขึ้นมาหุงหาอาหารนะ ตักปากหม้อก็ใส่บาตรพระไป พระไม่ได้มีไรมีนา พระไม่ได้ทำหน้าที่การงานของโลก

พระทำหน้าที่การงานของอริยสัจ พระทำงานด้วยใจ ด้วยขุค ด้วยปลุกหน่อของพุทธะหน่อหัวใจ เราไม่มีสัมมาอาชีวะ แต่เราต้องเลี้ยงชีพ เราต้องเลี้ยงธาตุนั้นเพื่อให้มีชีวิตเพื่อดำรงการปฏิบัติ เราก็กิจกาจาร บิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปัสเส่ง เดินบิณฑบาตไป ใครมีศรัทธามีความเชื่อ เขาใส่บาตรก็เป็นบุญกุศลของเขา ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ สัมมาอาชีวะ เราก็เลี้ยงชีพของเราด้วยปัสเส่ง ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ใช่ไหม นี่ความสะอาดบริสุทธิ์ สิ่งทีเลี้ยงชีพด้วยสัมมาอาชีวะ

เลี้ยงชีพ เห็นใหม่ ปัจจัย ๔ พระยังต้องบิณฑบาต พระยังต้องหาอาหารเลี้ยงปาก เลี้ยงปากเสร็จแล้ว พอฉันอาหารของชาวบ้านเขาแล้ว ฉันอาหารเสร็จ ล้างบาตรเสร็จแล้วเข้าสู่โคนไม้ ผู้ที่ได้สมาธิก็เข้าสู่สมาธิ ผู้ที่ได้ปัญญา ก็เดินปัญญา หน้าที่งานของพระ งานของพระอะไรล่ะ จะล้างสารพิษใจ ใจ่ความคิดที่เป็นพิษ ใจ่ความคิดที่มันกัดกร่อนหัวใจ ใจ่กรดที่เป็นพิษ ใจ่กรดอันนั้น ใจ่ที่ว่าวิญญาณาหารๆ

วิญญาณาหารของเทวดาเขาเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เขาเสวยภพชาติของเขาโดยสังขะ โดยวิญญะ แต่ใจ่มันไม่ใช่ ใจ่มันเสวยเป็นมนุษย์ แต่มันก็มีความคิดเหมือนกัน แต่ความคิดนี้ มันเกิดจากไหนล่ะ? มันเกิดจากอวิชา เกิดจากความไม่รู้ ที่นี้ความไม่รู้แล้วทำอย่างไรล่ะ? ก็มีวิชาใจ

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ส่องกล้อง ขยายเลย ธรรมะ พระพุทธเจ้าก็บอกสอนให้อนุบุพพิทตา ให้มีทาน ให้มีศรัทธามีความเชื่อ ก็ทำทุกอย่างหมดแล้ว มันก็ยังทุกข์อยู่ที่นี่ มันทำทุกอย่าง ทำทุกอย่างหมดเลย ทำบุญก็ไม่ได้บุญ นี้สารพิษ สารพิษมันกัดกร่อนหัวใจ

ทำดีต้องได้ดี โยนอาหารให้สัตว์ สัตว์ร้ายขนาดไหน ให้อาหารมันนะ มันรู้จักบุญคุณ สัตว์มันมองด้วยสายตานะ โอ๊ย! คนนี้มีคุณกับเรานะ มันซื้อสัตย์ เจอคนนี้ได้มันกระดิกหางเลย ละ มันขอบคุณ ขอบคุณครับ ขอบคุณอาหารมือนั้นครับ นี่มันยังขอบคุณ

มันไม่ดีตรงไหนล่ะ มันได้ แต่กิเลสมันอยาก มันอยากได้ พอทำบุญแล้วมันก็อยากให้สมความปรารถนา อยากจะเป็นพระอินทร์เลย อยากจะไปในังอยู่บนก้อนเมฆ ใจ่มันสุดวิสัย มันสุดวิสัย

บุญคือความสงบของใจ เห็นใหม่ เวลาเราทำหน้าที่การงานกันแล้ว วันเสาร์วันอาทิตย์เราไปพักผ่อน เราไปชายทะเล เราไปบนยอดภูเขา เราต้องการอากาศบริสุทธิ์ เราไปหายใจเอาอากาศเข้าปอด ชื่นใจ ชื่นใจ อะไรนั่นนะ? สุขใจ บุญคือความสุขใจ

ถ้าจิตใจมันมีสติมีปัญญานะ มันภูมิใจ เราให้อาหารสัตว์ เราไม่ได้เกิดเป็นสัตว์ เราให้อาหารสัตว์ สัตว์มันได้กินอาหารของเรามันขอบคุณๆ เรา ถ้าเราเกิดเป็นสัตว์ เราจะทุกข์ยากกว่านี้ เราต้องใช้เท้าของเราสู้เหยี่ยวหาอาหารกินเอง จะต้องล่าเพื่อประโยชน์กับปากของเรา สัตว์มัน

เกิดมามันทุกข์ยากกว่าเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ เรามีศักยภาพ เรามีปัญญา เรามีโอกาสได้ให้อาหารสัตว์ เป็นสุขไหม นี่ปัญญามันเกิดใจ นี่ใจ บุญตรงนี่ใจ บุญมันได้หรือยังละ? มันได้แล้ว

เขาให้อาหารสัตว์ เขามีความคิด เขาก็ได้บุญนะ ไอ้เราก็ให้อาหารสัตว์ เอ๊ะ! ทำไมไม่ได้บุญเลยวะ เฮ้ย! ทำบุญไม่ได้บุญวะ แล้วเอ็งได้ให้อาหารสัตว์หรือเปล่าละ? ให้ แล้วคนอื่นเขาก็ให้ แต่ทำไมเขาได้บุญละ

เขาได้บุญเพราะเขามีปัญญา เขามีความรู้ลึกนึกคิด แล้วเขามีความสุข เราก็ให้อาหารสัตว์เหมือนกัน แล้วเราก็เรียกร้องนะ ให้อาหารสัตว์แล้วอยากได้รางวัลที่หนึ่ง ให้อาหารสัตว์แล้วอยากจะเป็นเทวดา นี่คำกำไรเกินควร

เขาบอกว่าทำบุญแล้วคำกำไรเกินควร...ไม่

ในสมัยพุทธกาลทุกตะเจ้ใจอยากจะบวชมาก จะไปบวชที่ไหนไม่มีใครให้บวชเพราะเป็นคนจน เวลาเรื่องนี้รำลึกไปถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์เลย “ทุกตะเจ้ใจคนนี้เขาอยากบวช ทำไมไม่มีพระบวชให้เขา ทุกตะเจ้ใจคนนี้เคยมีคุณกับใครบ้าง”

พระสารีบุตรยกมือเลย “เคยมีบุญคุณกับกระผมครับ”

“มีบุญคุณอะไร”

“เขาเคยตัดบาตรให้ข้าพเจ้า ๑ ทัพพีครับ”

เคยตัดบาตรพระสารีบุตร ข้าว ๑ ทัพพี นี่มีบุญมีคุณกับคนที่มียปัญญา มีบุญมีคุณกับคนที่มียสติปัญญา “มีบุญคุณกับผมมากครับ”

“อย่างนั้นสารีบุตรเธอเอาไปบวช” เอาทุกตะเจ้ใจคนนั้นไปบวช บวชแล้ว คนทุกข์คนจน แล้วคนผู้เฒ่า ผู้เฒ่าเขาว่ามีทิฐิ เขามีประสบการณ์ทางโลกมามาก เขาจะถือว่าเขาเก่ง เขารู้พระเด็ก ๆ จะมาสอนอะไรฉัน ฉันเป็นผู้ใหญ่ ฉันผ่านโลกมาเยอะ บวชผู้เฒ่านี้แก้ยาก

ฉะนั้น เวลาบวชแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระสารีบุตร “สารีบุตร สัททวิหาริกของเธอสอนยากไหม” เพราะโดยวิภูฏะ โดยกระแสวัฏฏะ โดยธรรมชาติเป็นอย่างนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยถามว่า “สารีบุตร สัทธาวิหาริกของเขาสอนยากไหม มีทิฏฐิ
มานะไหม”

“สอนง่ายครับ สอนง่ายครับ พุคะอะไรก็เชื่อครับ ทำอะไรก็ทำตามครับ ทำทุกอย่างครับ”

นี่สอนจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ ด้วยข้าว ๑ ทัพพี ข้าวทัพพีเดียว บุญคุณอันนั้นให้พระสารี
บุตรเห็นคุณของเขา แล้วเอาเขาบวช แต่ไปขอบวชกับใคร ใครก็ไม่ให้บวช เพราะคนจน คน
ทุกตะเจ็ญใจคือคนจนไม่มีผลประโยชน์กับเรา แต่มันมีบุญมีคุณกับผู้ที่จิตใจเป็นธรรม ข้าวทัพพี
เดียวนั้นมันฝังอยู่กลางหัวใจของพระสารีบุตร เห็นไหม ได้บุญไหม

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นผล เป็นผลที่เป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นวัตถุเป็นเครื่องแสดงออกของน้ำใจเนาะ
เราเอาความยิ่งใหญ่ของหัวใจ เอาความยิ่งใหญ่ของความรู้สึกอันนี้ ฉะนั้น เรามาแสดงออกด้วย
น้ำใจของเรา แต่มันเป็นวัตถุ มันเยอะ ฉะนั้น ทำอย่างไรละ

มันอยู่ที่พระ พระเวลาเขาดักอาหารใส่บาตร เขาพิจารณาปฏิสังขา โยๆ เวลาบวชเป็นพระ
แล้วจะห่มผ้าก็ต้องปฏิสังขา โยๆ คือต้องระลึกบุญคุณของผ้า ผ้านี้ห่มเพื่อปกป้องความอับอาย
ปกป้องกันรึกันไร ปกป้องความหนาวความเย็น จะฉันอาหารก็ต้องปฏิสังขา โยๆ อาหารนี้มัน
เป็นของเน่าของบูด อาหารนี้มันเกิดมาจากดิน ถ้ากินก็เท่ากับกินดิน มนุษย์ก็กินดินอยู่ที่นี่ เพราะ
อาหารมันเกิดมาจากดิน พิจารณาแล้วให้มันสลคให้มันสังเวช

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าพระจะดัก ปฏิสังขา โยๆ คือว่าดักแล้ว ดักอาหารมาเป็นประโยชน์ใหม่
มันจีโลกใหม่ ดักมา สิ่งที่ฉันแล้วมันเป็นพลังงานที่มาก เวลาไปนั่งสมาธิสัพหงกโงกงวงใหม่
อันนี้มันเป็นที่สถิตของพระ เวลาพระจะดักอะไรใส่บาตร ถ้าดักใส่บาตรแล้วพระปฏิสังขา โยๆ
จะฉันก็ยังต้องมีสติด้วย ฉันเพื่อดำรงชีวิต ถ้าเป็นข้าวเปล่าๆ ถ้าเป็นข้าวกับพวกผักพวกหญ้าเป็น
อาหารเขา พอฉันเสร็จแล้วอืมหน้าสำราญ พอไปนั่งภาวนาแล้วมันก็ไม่สัพหงกโงกงวง เพราะ
มันไม่มีไขมัน เห็นไหม ปฏิสังขา โยๆ

อันนี้หน้าที่ของโยม บุญกุศลของเรา เราแสวงหาของเรา ก็เป็นของโยมเนาะ เวลาของพระ
เขามิงานต่อเนื่อง งานภาวนาต่อเนื่องกันไป ฉะนั้น สิ่งนี้เขาต้องบำรุงต้องรักษา ต้องมีสติ ถ้ามี
สติตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ท่ามกลาง ตั้งแต่ที่สุด

